

Beslutsunderlag

Styrelsen 2023-10-25

Handling 2023 nr 118

Handläggare: Rasmus Heyman

Telefon: 0730-610779

E-post: rasmus.heyman@businessregion.se

Remissvar på motion om att Göteborg ansöker att bli europeisk kulturhuvudstad 2029

Förslag till beslut

Styrelsen för Business Region Göteborg avstyrker förslaget att Göteborg ansöker att bli europeisk kulturhuvudstad 2029.

Sammanfattning

Vår bedömning är att genomförandet av ett europeiskt kulturhuvudstadsår är mycket kostnadsdrivande och skulle få stor inverkan på stadens budget.

Vi gör vidare bedömningen att det i nuläget skulle vara krävande att involvera det lokala kulturlivet inför en ansökning. Förankringen i kultursektorn är mycket viktig. En ansökan vid den här tidpunkten skulle utmana relationen mellan det fria kulturlivet och Göteborgs stad.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Att ansöka om att bli en europeisk kulturhuvudstad kan innebära betydande kostnader för staden i form av kostnadsdrivande investeringar i infrastruktur, marknadsföring och evenemang.

Här är några exempel på kostnader för tidigare europeiska kulturhuvudstäder:

Stockholm, Sverige (1998): Det uppskattades att evenemanget kostade runt 800 miljoner svenska kronor (SEK).

Lissabon, Portugal (1994): Kostnaderna för Lissabons år som kulturhuvudstad var cirka 20 miljoner euro.

Marseille, Frankrike (2013): Kostnaderna för Marseille som kulturhuvudstad uppskattades till över 600 miljoner euro, (inkluderar omfattande infrastruktursatsningar).

Plovdiv, Bulgarien (2019): Staden rapporterade att kostnaderna för att vara en kulturhuvudstad var cirka 45 miljoner euro.

Glasgow, Storbritannien (1990): Kostnaderna för Glasgow som kulturhuvudstad var ungefär 30 miljoner pund.

Observera att dessa siffror är från olika år, och kan ha varierat över tid. Kostnaderna kan också inkludera olika projekt och evenemang som kan vara en del av städernas egna satsningar och investeringar. De ekonomiska resurserna kan komma från en mängd olika källor utöver den kommunala budgeten, som till exempel privata sponsorer och EU-bidrag. Summorna ovan är inte källkritiskt granskade. För att kunna göra en mer tillförlitlig bedömning behöver en förstudie genomföras.

Bedömning ur ekologisk dimension

Bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension

Bedömning ur social dimension

Det är svårt att nå ut till alla grupper i samhället. Vissa grupper kan hamna utanför på grund av ekonomiska, sociala eller geografiska hinder. Det är viktigt att tänka på hur man kan involvera och engagera hela samhället i evenemang och aktiviteter som är kopplade till kulturhuvudstaden. Invånarnas, och särskilt kulturutövarnas engagemang är avgörande för att skapa en känsla av samhörighet och gemenskap under kulturhuvudstadsåret. Om de känner sig delaktiga kommer de bidra, annars kan det leda till en ökad känsla av utanförskap.

Kultursektorn är hårt pressad idag med ett mycket ansträngt ekonomiskt läge, både institutioner och det fria kulturaktörerna. Vi gör bedömningen att det skulle vara svårt att få nödvändigt engagemang från det lokala kulturlivet inför en ansökning idag.

Ärendet

I Göteborg finns en fin samling kulturinstitutioner, inklusive konstmuseum, stadsteater, symfoniorkester och opera, som rankas högt internationellt. Staden erbjuder en mångfald av kulturupplevelser för alla

åldrar på institutioner, fria scener och arenor. Det finns en framgångsrik kulturskola, flitiga biblioteksbesök och högkvalitativa kulturutbildningar. Göteborg är basen för ett av Europas ledande kompanier inom samtida dans och värd för världens största musikläger, Side by Side, där barn och unga sjunger i kör och spelar i orkester varje år. Dessutom är Göteborg en betydande filmstad med en blomstrande filmindustri och en framstående filmfestival.

Staden rymmer även flera kulturtidskrifter och förlag och är känd för sin ledande Bokmessa. Sedan 2021 har Göteborg stoltserat med titeln UNESCO-litteraturstad, vilket understryker stadens engagemang för litteratur, läsning och yttrandefrihet. Göteborg var också den första staden i Sverige att vara en fristad för förföljda kulturarbetare för några decennier sedan.

Som ett led i att fortsätta utveckla och stärka sin position som en kulturstad och en destination för kulturella upplevelser tycker förslagsställarna att Göteborg bör ansöka om att bli en europeisk kulturhuvudstad 2029.

Kultursektorn är hårt pressad med ett mycket ansträngt ekonomiskt läge, både institutionerna och det fria kulturaktörerna. Vi gör bedömningen att det skulle vara svårt att engagera det lokala kulturlivet inför en ansökning idag.

Nyligen har ett stort antal kulturaktörer samlats för en manifestation kring belysa kultursektorns strukturella och ekonomiska problem: *Tre tysta minuter för Kulturen*.

Ett annat exempel är en av de mer omtalade kulturhändelserna i staden i år: *Drömmarnas monument*, en social skulptur där temat är sorg över tillståndet i Göteborg kulturliv.

Sture Carlsson, tidigare chef för Konserthuset. 2015 och David Karlsson som driver bokförlaget Korpen varnade tidigare i år i en debattartikel för ett Kulturkrig angående situationen för kulturen runt Järntorget.

Tanken med att hylla stadens kulturliv med en ansökan om att bli europeisk kulturhuvudstad är god och skulle kunna medföra stora värden för staden och dess kulturliv, men bolaget bedömer det inte som en bra tidpunkt just nu. Förankringen i kultursektorn är mycket viktig.

Det skulle kunna utmana relationen mellan det fria kulturlivet och Göteborgs stad om staden avsätter stora summor på ett kulturhuvudstadsår samtidigt som stora delar av kulturlivet känner sig eftersatta.

Beskrivning av ärendet

Förslaget är en motion till kommunfullmäktige från Ann Catrine Fogelgren, Pär Gustafsson och Eva Flyborg från Liberalerna i Göteborg. De föreslår att staden Göteborg ansöker om att bli europeisk kulturhuvudstad 2029. I motionen beskrivs Göteborg som en stad med många fina kulturinstitutioner och högkvalitativ kulturutbildning. De menar att staden behöver försvara, utveckla och värna vår position som kulturstad och destination för intryck och upplevelser. Och att staden skulle kunna nyttja ett europeiskt kulturhuvudstadsår till att forma ett kulturliv som är nyskapande och attraktivt.

Patrik Andersson

Vd, Business Region Göteborg AB